

ЗАКОНОДАВЧІ АСПЕКТИ ТА ПРАВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ РИБИ

Дмитришин Р.А.,

*дійсний член КПНЗ «Київська Мала академія наук учнівської молоді», відділення філософії та суспільствознавства секції «Правознавство», учень 10 А класу, середньої загальноосвітньої школи № 297, м. Київ, Україна,
email: dmytryshynromann@gmail.com*

Ком Т.Ю.,

*завідувачка відділення філософії та суспільствознавства
КПНЗ «Київська Мала академія наук учнівської молоді», м. Київ, Україна,
email: tatiana_k@ukr.net*

Відповідно до Цілей розвитку до 2030 року, існує 14 стратегій «Збереження водних екосистем», які однозначно пов'язані з секторами рибальства і аквакультури. Рибне господарство представляє невід'ємну складову здорових екосистем, тому в управлінні рибальством і аквакультурою забезпечується всебічне врахування принципів екологічного підходу до рибальства і екологічного підходу до аквакультури. Екосистемний підхід до аквакультури інтегрує аквакультуру в контекст екосистеми відповідно до Конвенції про охорону біологічного різноманіття та визначається як стратегія для інтегрованого управління земельними, водними та іншими ресурсами, що сприяє збільшенню виробництва риби як харчового продукту, її охороні та сталому використанню. Суб'єктами аквакультури є юридичні чи фізичні особи, які здійснюють рибогосподарську діяльність у сфері аквакультури. Суб'єкти аквакультури здійснюють користування: рибогосподарськими водними об'єктами (їх частинами); рибогосподарськими технологічними водоймами; акваторією (водним простором) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України; земельними ділянками, на яких розташовані рециркуляційні аквакультурні системи.

Для підтвердження важливості дослідження ми проаналізували обов'язки суб'єктів аквакультури, які мають: дотримуватися нормативно-правових актів у сфері аквакультури; не допускати погіршення екологічного середовища та умов існування водних біоресурсів у результаті своєї діяльності; дотримуватися під час здійснення заходів із вселення, переселення, акліматизації риби у водних об'єктах (їх частинах); проводити заходи рибогосподарської меліорації; здійснювати заходи з профілактики і боротьби із захворюваннями та загибеллю об'єктів аквакультури; не допускати несанкціонованого, у тому числі випадкового, потрапляння чужорідних, немісцевих та генетично змінених організмів у водні об'єкти (їх частини). Об'єктами аквакультури є риби, що використовуються з метою розведення, утримання та вирощування в умовах аквакультури. Такі об'єкти можуть перебувати в державній, комунальній чи приватній власності. Риби, які розведені, утримуються та/або вирощуються підприємствами, установами та організаціями державної або комунальної власності, є об'єктами права державної або комунальної власності.

Об'єкти аквакультури, які розведені, утримуються та/або вирощуються суб'єктами аквакультури у межах наданих їм відповідно до закону у приватну

власність, в користування рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), рибогосподарських технологічних водойм, акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України, у межах належних їм технологічних пристроїв і споруд (рибницький басейн, плавучий рибницький садок) або набуті іншим не забороненим законом шляхом, перебувають у їх приватній власності.

На початку 70-х років у світі почався рух до створення комерційних систем ведення аквакультури для виробництва продукції у промислових масштабах в більш-менш ізольованих від довкілля умовах, чому, у постіндустріальних країнах, створились об'єктивні передумови. Врешті-решт цей рух призвів до створення рециркуляційних систем ведення аквакультури (РАС), більше відомих в колишньому СРСР як установки замкненого водопостачання, хоча замкненими вони не могли бути навіть теоретично. При цьому назва «рециркуляційні аквакультурні системи» переважно відповідає сутності таких технологій.

Водночас в українському законодавстві у Законі України «Про аквакультуру» від 18.09.2012 № 5293-VI в розділі III «Організація діяльності у сфері аквакультури», Стаття 13. Напрями та види аквакультури вказано, що «основними напрямками отримання товарної аквакультури може бути випасна, ставкова та індустріальна аквакультура. Для здійснення індустріальної аквакультури, у тому числі марикультури, використовуються рибницькі басейни, рибницькі садки, акваріуми, а також частини водних об'єктів із застосуванням спеціальних технологічних пристроїв – плавучих садків, колекторів для молюсків, установок замкненого водопостачання». Рибницькі басейни не відносяться до водних об'єктів – вони є рибогосподарськими технологічними пристроями. Відповідно до статті 43 Водного Кодексу України при використанні води може бути загальне або спеціальне водокористування. Тому, використання води здійснюється на підставі дозволу на спеціальне водокористування. Важливий екологічний аспект застосування рециркуляційної аквакультурної системи полягає в можливості швидкого і високо результативного вирощування зникаючих риб, створення їх маточних стад в найкоротші терміни, з метою отримання життєстійкого потомства і випуску його в природні ареали проживання і можливості подальшого вирощування до товарних розмірів, знижуючи промислове навантаження на природні популяції.

Переваги рециркуляційної аквакультурної системи перед іншими напрямками: екологічне виробництво; зручне розміщення таких господарств біля точок продажу; вирощування нових екзотичних об'єктів аквакультури.

Таким чином, вважаємо за доцільне ввести до нормативно-правових актів таке визначення: «рециркуляційна аквакультурна система – це комплекс пристроїв з повністю контрольованими людиною параметрами середовища (температура, проточність), який спрямований на зменшення ризиків захворювання риби, охорону довкілля та забезпечення екологічної безпеки».

Список використаних джерел:

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019. Офіційний вісник Президента України. 2019. № 21. С. 17.
2. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 № 3677-VI. Офіційний вісник України. 2011. № 59. С. 120.
3. Велика українська юридична енциклопедія: Харків: Право, 2016. Т. 14. Екологічне право. 2018. 776 с.
4. Вдовенко Н. М. Державне регулювання розвитку аквакультури в Україні: К.: Кондор-Видавництво, 2013. 464 с.
5. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 № 486-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 15. С. 107.
6. Про аквакультуру: Закон України від 18.09.2012 № 5293-VI (чинний з 01.07.2013 р.). Офіційний вісник України. 2012. № 79. С. 26.